

احکام تلقیح مصنوعی

احکام تلقیح مصنوعی

لقاح مصنوعی از یک زن و شوهر

س ۸۹. الف) آیا لقاح آزمایشگاهی در صورتی که اسپرم و تخمک از زن و شوهر شرعی باشد، جایز است؟ و بر فرض جواز، آیا جایز است این کار توسط پزشکان اجنبی صورت بگیرد؟
ب) آیا فرزندی که از این طریق به دنیا می آید ملحق به زن و شوهری است که صاحب اسپرم و تخمک هستند؟
ج) بر فرض که عمل مذکور فی نفسه جایز نباشد، آیا موردی که نجات زندگی زناشویی متوقف بر آن باشد، از حکم عدم جواز استثناء می شود؟

ج. الف) عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام مانند لمس و نظر اجتناب شود.
ب) کودکی که از این طریق متولد می شود، ملحق به زن و شوهری است که صاحب اسپرم و تخمک هستند.
ج) گفته شد که عمل مذکور فی نفسه جایز است.

لقاح مصنوعی از مرد و زن نامحرم

س ۹۰. گاهی بعضی از زوج ها به علت عدم تخمک گذاری در زن که وجود آن برای عمل لقاح ضروری است، مجبور به جدایی شده و یا به علت عدم امکان درمان بیماری و بچه دار نشدن، با مشکلات زناشویی و روحی مواجه می شوند، آیا در این صورت جایز است که به روش علمی از تخمک گذاری زن دیگری برای انجام عمل لقاح با نطفه شوهر در خارج از رحم استفاده شود و سپس نطفه لقاح یافته به رحم آن زن منتقل گردد؟

ج. عمل مذکور هر چند فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی کودکی که از این طریق متولد می شود ملحق به صاحب نطفه و تخمک بوده و الحاق آن به زنی که صاحب رحم است، مشکل می باشد؛ لذا باید نسبت به احکام شرعی مربوط به نسب، احتیاط رعایت شود.

لقاح مصنوعی بعد از فوت مرد

س ۹۱. اگر نطفه از شوهر گرفته شود و بعد از وفات او با تخمک همسرش لقاح شده و سپس به رحم او منتقل شود، اولاً آیا این عمل شرعاً جایز است؟ ثانیاً آیا کودکی که متولد می شود، فرزند آن مرد است و از نظر شرعی به او ملحق می شود؟ و ثالثاً آیا فرزندی که به دنیا می آید از صاحب نطفه ارث می برد؟

ج. عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد و کودک به صاحب تخمک و رحم ملحق می شود و الحاق آن به صاحب نطفه هم بعید نیست؛ ولی از او ارث نمی برد.

س ۹۲. آیا تلقیح نطفه مردی نامحرم به همسر مردی که بچه دار نمی شود، از طریق قراردادن نطفه در رحم او جایز است؟

ج. تلقیح زن از طریق نطفه مرد اجنبی فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی باید از مقدمات حرام از قبیل نگاه و لمس حرام و غیر آنها اجتناب شود و به هر حال در صورتی که با این روش کودکی به دنیا بیاید، ملحق به شوهر آن زن نمی شود؛ بلکه ملحق به صاحب نطفه و به زنی است که صاحب رحم و تخمک است.

لقاح مصنوعی از دو زن و یک شوهر

س ۹۳. اگر زن شوهرداری به علت یائسگی یا غیر آن تخمک گذاری نکند، الف) آیا جایز است تخمکی از زن دوم شوهرش، بعد از تلقیح با نطفه ی شوهر به رحم او منتقل شود؟ و آیا در این مورد تفاوتی هست بین اینکه او یا زن دوم، همسر دائم باشند یا موقت؟
ب) کدام یک از دو زن مادر کودک خواهند بود؟ صاحب تخمک یا صاحب رحم؟
ج) آیا این عمل در صورتی که نیاز به تخمک همسر دیگر به خاطر ضعف تخمک زن صاحب رحم باشد، به حدی که در صورت لقاح نطفه شوهر با آن، خوف این وجود داشته باشد که کودک معیوب متولد شود، نیز جایز است؟

ج. الف) اصل عمل مذکور شرعاً مانعی ندارد و در این حکم، فرقی نیست بین اینکه نکاح آنان دائم باشد یا منقطع و یا یکی دائم باشد و یکی منقطع.
ب) کودک ملحق به صاحب اسپرم و تخمک است و الحاق او به صاحب رحم هم مشکل است. بنابراین باید در ترتیب آثار نسب، نسبت به وی احتیاط مراعات شود.
ج) این کار فی نفسه جایز است.

س ۹۴. آیا در صورت های زیر تلقیح زن با نطفه شوهرش که از دنیا رفته، جایز است؟
الف) بعد از وفات شوهر، ولی قبل از انقضای عده،
ب) بعد از وفات او و بعد از انقضای عده،
ج) اگر آن زن بعد از فوت شوهرش با مرد دیگری ازدواج نماید، آیا جایز است خود را با نطفه شوهر اولش تلقیح کند؟ و آیا در صورت فوت شوهر دوم، جایز است خود را با نطفه شوهر اولش بارور کند؟

ج. این عمل فی نفسه اشکال ندارد و فرقی نمی کند که قبل از انقضای عده باشد یا بعد از آن و همچنین فرقی نیست بین اینکه ازدواج کرده باشد یا خیر و در صورت ازدواج هم فرقی نمی کند که لقاح با نطفه شوهر اولش بعد از وفات شوهر دومش باشد یا در حال حیات او؛ ولی اگر شوهر دوم او زنده باشد، باید این کار با اجازه و اذن او صورت بگیرد.

نگهداری تخمک های بارور شده

س ۹۵. امروزه می توان تخمک هایی را که در خارج از رحم بارور شده اند در مکان های مخصوصی به طور زنده نگهداری کرد و در صورت نیاز آنها را در رحم صاحب تخمک قرار داد، آیا این کار جایز است؟

ج. این عمل فی نفسه اشکال ندارد.

س ۹۶. نگهداری اسپرم غیر شوهر- اعم از محارم زن یا غیر محرم با زن - در بانک اسپرم یا محل نگهداری دراز مدت اسپرم مرد و استفاده از آن در مواقع لزوم برای زن، چه حکمی دارد؟

ج. تلقیح زن از طریق نطفه مرد نامحرم فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی باید از مقدمات حرام از قبیل نگاه و لمس حرام و غیر آنها اجتناب شود و به هر حال در صورتی که با این روش کودکی به دنیا بیاید، ملحق به شوهر آن زن نمی شود، بلکه ملحق به صاحب نطفه و به زنی است که صاحب رحم و تخمک است.

تخمک های باقی مانده در آزمایشگاه

س ۹۷. بعد از انتقال تخم لقاح یافته، تعدادی از آنها در آزمایشگاه باقی می ماند. حکم استفاده از آن ها برای زن و شوهر نازای دیگر و یا دور ریختن یا کارهای آزمایشگاهی مانند مطالعات ژنتیک بر روی آنها چیست؟

ج. اشکال ندارد.

روش های برداشت تخمک از زن

س ۹۸. از آنجایی که در انجام لقاح آزمایشگاهی، جهت آبستنی مصنوعی، گرفتن اسپرم (نطفه) از شوهر و نیز برداشت تخمک از تخمدان زن ضرورت دارد، نظر مبارک حضرت عالی در موارد ذیل چیست؟

۱- برداشت تخمک از تخمدان با هدایت سونوگرافی (۱) از طریق مهبل (واژن) زن، که این کار توسط متخصص زنان و در اتاق عمل، تحت شرایط کاملاً استریل (بهداشتی) و با ضرورت نگاه به عورت زن انجام می پذیرد.

۲- برداشت تخمک با هدایت سونوگرافی؛ ولی از طریق لاپاراسکوپی (۲) که مستلزم نگاه به عورت زن نیست. شایان ذکر است در سال های اخیر به خاطر پرخطر و پرهزینه بودن، از این روش استفاده نمی شود.

ج. در تمامی موارد عمل مذکور فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام مانند لمس و نظر اجتناب شود.

استفاده از تخمک زن اجنبی با وجود تخمک ضعیف زوجه برای باروری

س ۹۹. تخمک های زنی ضعیف می باشد و لذا فرزندان ناقص الخلقه ای به دنیا می آورد. آیا جایز است تخمک زن دومی را در آزمایشگاه با اسپرم شوهر زن اول لقاح دهند و سپس جنین را به رحم زن اول منتقل نمود؟

ج. فی نفسه منعی ندارد.

استفاده از اسپرم مرد اجنبی برای لقاح در آزمایشگاه

س ۱۰۰. در مواردی که مرد به علتی قادر به تولید اسپرم نباشد آیا می توان از اسپرم اهدایی مرد اجنبی (ناشناس یا شناس) جهت امتزاج نمودن با تخمک همسرش در آزمایشگاه استفاده نمود و بعد جنین تشکیل شده را به رحم

خانم بیمار منتقل کرد تا پس از وضع حمل مولود توسط بیمار و همسرش نگهداری شود.

ج. فی نفسه بدون ارتکاب محرّمی مانع ندارد و حکم ولد نیز بیان شد.

تلقیح مستقیم

س ۱۰۱. آیا این امکان هست که اسپرم اهدایی را با تخمک همسر بیمار در آزمایشگاه ممزوج نکرد؛ بلکه مستقیماً به داخل رحم همسر بیمار تلقیح نمود تا جنین در همان جا تشکیل شود؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد و در این صورت با فرض اینکه تخمک از همسر بیمار است، طفل فرزند او می باشد و به شوهرش محرم است.

محرّمیت نوزادان از یک تلقیح مصنوعی، در رحم زن

س ۱۰۲. به فرض تحقق آبستنی مصنوعی در آینده، اگر از نطفه ی مصنوعی که در "رحم زن" کشت داده شده دو نوزاد دختر و پسر به عمل می آیند آیا این دو می توانند ازدواج کنند؟ با محارم مادری چطور؟

ج. برادر و خواهرند و با محارم زن صاحب رحم محرم هستند.

محرّمیت نوزادان از یک تلقیح مصنوعی، در رحم مصنوعی

س ۱۰۳. به فرض تحقق آبستنی مصنوعی در آینده، اگر از نطفه مصنوعی که در "رحم مصنوعی"، دختر و پسری به عمل آیند آیا آن دو نسبت برادر و خواهری دارند و نمی توانند با یکدیگر ازدواج کنند؟

ج. در فرض مرقوم نسبت برادر و خواهری متحقق نمی شود و ازدواجشان مانع ندارد.

تعیین جنسیت برای خنثی

س ۱۰۴. برخی از افراد در ظاهر مذکر هستند؛ ولی از جهات روحی و روانی ویژگی های جنس موثّر را دارند و تمایلات جنسی زنانه در آنان به طور کامل وجود دارد و اگر مبادرت به تغییر جنسیت نکنند به فساد می افتند. آیا معالجه آنان از طریق انجام عمل جراحی جایز است؟

ج. عمل جراحی مذکور برای کشف و آشکار کردن واقعیت جنسی آنان اشکال ندارد، به شرطی که این کار مستلزم فعل حرام و ترتّب مفسده ای نباشد.

س ۱۰۵. انجام عمل جراحی برای الحاق فرد خنثی به زن یا مرد چه حکمی دارد؟

ج. این کار فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام پرهیز شود.

حکم تغییر جنسیت

س ۱۰۶. آیا تغییر جنسیت جایز است یا خیر؟

ج. این کار فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی واجب است از مقدمات حرام پرهیز شود.

تغییر جنسیت افراد دو جنسی

س ۱۰۷. آیا تغییر جنسیت برای دو جنسی ها و اشخاص خنثی که تغییر جنسیت در عمل برای آنان ممکن است تا آن ها را به یکی از دو جنس ملحق کنند، و همچنین زنان و مردانی که آثار مرد یا زن بودن به روشنی در آن ها دیده می شود؛ ولیکن در خود بعضی از آثار جنس مخالف و از جمله حرکات و رفتار و سکنات جنس مخالف را مشاهده می کنند، جایز است یا نه؟ و آیا تنقیص جنسیت جایز است یا نه؟ لطفاً جواب را مشروحاً بیان فرمایید.

ج. عمل جراحی مذکور برای کشف و آشکار کردن واقعیت جنسی آنان اشکال ندارد؛ به شرطی که این کار مستلزم فعل حرام و ترتب مفسده ای نباشد.

تغییر ژنتیکی جنین انسان

س ۱۰۸. آیا تغییر ژنتیکی جنین انسان به منظور اصلاح نژاد و ایجاد اوصاف دلخواه در آن، مانند انتخاب رنگ پوست، افزایش ضریب هوشی و غیره، جایز است؟

ج. اگر مستلزم مفسده ای نباشد، فی نفسه منعی ندارد.

تعیین جنسیت جنین با رژیم غذایی

س ۱۰۹. آیا تعیین جنسیت جنین به کمک رژیم غذایی جایز است؟ و آیا این عمل دخالت در، طبیعت و خواست الهی محسوب نمی شود؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد.

۱. دستگاه تصویربرداری با کمک امواج ماوراء صوت.

۲. بازکردن شکاف کوچک در جدار شکم.